

Dosarul nr. 2r-176/20

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud. N. Bobu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

01 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Groapă, Igor Bologa și Aliona Paun împotriva lui Fiodor Liule, Ninei Liule și Dianeii Liule, intervenient accesoriu notarul Galina Morea cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a fost restituită cererea de apel declarată de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La data de 13 iulie 2017, Vasile Groapă a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Fiodor Liule, Ninei Liule și Dianeii Liule, solicitând constatarea faptului acceptării succesiunii de către Nina Liule, Fiodor Liule, Diana Liule, în interesele minorilor XXXXX după decesul lui Veaceslav Liule, decedat la 11 martie 2016 și încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de 172 000 de lei.

La 11 august 2017 Igor Bologa, reprezentat de avocatul Domnița Pagoni, a depus cerere de intervenire în nume propriu, în temeiul art. 65 din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat alăturarea în calitate de coreclamant în procesul înaintat de către Vasile Groapă. Totodată, a solicitat constatarea faptului acceptării moștenirii de către Diana Liule după decesul lui Veaceslav Liule, decedat la 11 martie 2016, încasarea în beneficiul său a sumei de 6500 de euro și 6500 de dolari SUA cu titlu de datorie, compensarea cheltuielilor de judecată, inclusiv pentru taxa de stat și pentru asistență juridică.

Prin încheierea din 06 octombrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, a fost primită cererea de intervenție în nume propriu înaintată de Igor Bologa.

La 27 noiembrie 2017, Aliona Paun a depus cerere de intervenire în nume propriu, în temeiul art. 65 din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii de către Nina Liule, Fiodor Liule, Diana Liule, în interesele copiilor minori XXXXX după decesul lui Veaceslav Liule, decedat la 11 martie 2016, încasarea în mod solidar a sumei de 5000 de euro sau echivalentul bănesc în valută națională la momentul executării, ca dublă arvună, compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 16 ianuarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, a fost primită cererea de intervenție în nume propriu înaintată de Aliona Paun.

Prin hotărârea din 04 septembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de Vasile Groapă, Igor Bologna și Aliona Paun și s-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Nina Liule, Fiodor Liule, Diana Liule, inclusiv în interesele copiilor minori XXXXX, după decesul lui Veaceslav Liule, la 11 martie 2016, a câte 1/10 cotă-parte pentru fiecare din: terenuri cu numere cadastrale: XXXXX, amplasate în XXXXX; teren cu număr cadastral XXXXX, construcție cu număr cadastral XXXXX, teren cu număr cadastral XXXXX; construcții cu numere cadastrale XXXXX; teren cu număr cadastral XXXXX, construcții cu numere cadastrale XXXXX, teren cu număr cadastral XXXXX, construcție cu număr cadastral XXXXX, amplasate în XXXXX, tractor de model IUMZ 8070.02, anul fabricației 2003, număr de înmatriculare XXXXX; tractor de model IUMZ 6, anul fabricației 1990, număr de înmatriculare XXXXX; remorcă de model 2PTS 4M 785A, anul fabricației 1983, număr de înmatriculare XXXXX și s-a constatat locul deschiderii succesiunii după decesul lui Veaceslav Liule - satul Ruseni, raionul Edineț. S-a încasat în mod solidar de la Diana Liule, Nina Liule și Fiodor Liule în beneficiul lui Vasile Groapă datoria în sumă de 172 000 de lei, cheltuielile de judecată formate din cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 5050 de lei și cheltuieli pentru întocmirea raportului de evaluare în mărime de 3840 de lei. S-a încasat în mod solidar de la Diana Liule, Nina Liule și Fiodor Liule în beneficiul lui Igor Bologna datoria în sumă de 6500 de euro și 6500 de dolari SUA cu recalcularea în valută națională la data executării, cheltuieli de judecată formate din taxa de stat în sumă de 7587,45 de lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 1000 de lei. S-a încasat în mod solidar de la Diana Liule, Nina Liule și Fiodor Liule în beneficiul Alionei Paun datoria în sumă de 5000 de euro cu recalcularea în valută națională la data executării, cheltuieli de judecată formate din taxa de stat în sumă de 3082 de lei, cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 5000 de lei și cheltuieli pentru întocmirea raportului de evaluare în mărime de 1560 de lei. Totodată, s-a încasat în mod solidar de la Diana Liule, Nina Liule și Fiodor Liule în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5160 de lei.

La 17 septembrie 2018, Diana Liule a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 04 septembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Diana Liule și s-a comunicat apelantei despre necesitatea indicării în cererea de apel a esenței și temeiurilor apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului și prezentarea bonului de plată a taxei de stat în mărime de 9555,15 lei, stabilindu-i un termen până la data de 07 decembrie 2018.

Totodată, a fost explicat apelantei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Diana Liule împotriva hotărârii din 04 septembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, în conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă – apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La 02 mai 2019 Nina Liule, Fiodor Liule, Diana Liule, inclusiv în interesele minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 04 septembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, solicitând totodată repunerea în termen a apelului.

Prin încheierea din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Nina Liule, Fiodor Liule, Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici și a fost restituită cererea de apel și anexele din 02 mai 2019 împotriva hotărârii din 04 septembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, ca fiind depusă tardiv.

La 28 octombrie 2019 Nina Liule, Fiodor Liule, Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, au declarat recurs nemotivat împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii de repunere în termen a apelului cu remiterea cauzei la Curtea de apel Bălți pentru judecarea apelului.

Prin încheierea din 27 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost restituit recursul declarat de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și în interesele minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă - cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

La 28 noiembrie 2019 Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și în interesele minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, au declarat recurs motivat împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii de repunere în termen a apelului cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Bălți pentru judecarea apelului.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost restituit recursul declarat de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și în interesele minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, în conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă - cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

La 18 februarie 2020 Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, au declarat recurs împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care au solicitat repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii de repunere în termen a apelului cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Bălți pentru judecarea apelului.

În motivarea recursului s-a invocat că, de fapt, termenul de declarare a recursului nu a fost depășit, iar toate problemele de procedură cu referire la termenul de depunere a recursului s-au datorat acțiunilor și inacțiunilor angajaților cancelariei Curții Supreme de Justiție.

Astfel, avocatul Oleg Popovici a susținut că la 28 octombrie 2019 a depus recurs nemotivat împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți. La 12 noiembrie 2019 a solicitat cancelariei Curții Supreme de Justiție primirea și înregistrarea recursului motivat, însă i s-a refuzat din motivul că dosarul nu a parvenit de la Curtea de Apel Bălți. Totodată, angajații cancelariei i-au comunicat că recurenții sau avocatul vor fi înștiințați despre data ședinței. Dat fiind faptul că nu a primit nicio informație, la 28 noiembrie 2019 s-a prezentat în mod repetat la Curtea Supremă de Justiție pentru depunerea recursului motivat, unde a aflat că recursul deja a fost restituit la 27 noiembrie 2019, din motivul nedepunerii motivării recursului.

A menționat că șeful cancelariei Curții Supreme de Justiție i-a comunicat că această situație a fost creată din vina lor și că dosarul va fi solicitat din nou pentru examinarea recursului motivat. Anume din aceste considerente la depunerea recursului motivat din 28 noiembrie 2019 nu a fost solicitată repunerea în termen.

Reprezentantul recurenților a indicat că la examinarea cererii de repunere în termen instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, prin ce a fost lezat dreptul de acces la justiție și dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO.

Consideră că este eronat argumentul instanței de apel precum că odată înmănată Ninei Liule nu poate fi prezumată că această corespondență a fost adusă la cunoștința și lui Fiodor Liule. Or, vocația succesorală este un drept personal al moștenitorului, respectiv instanța urma să aducă la cunoștință actele personal fiecărui moștenitor. Înștiințarea nu este opozabilă, dacă la dosar nu există dovadă de transmitere a corespondenței, iar la dosar lipsește dovada aducerii la cunoștință a hotărârii lui Fiodor Liule sau dovada că Nina Liule i-a comunicat lui Fiodor Liule despre hotărâre. Conform CtEDO trebuie să existe confirmarea de recepționare a corespondenței de către destinatar și nu doar dovada expedierii sau înmânării unor persoane apropiate destinatarului. Astfel, nu poate fi reținut argumentul instanței de apel prin aducerea la cunoștință a hotărârii lui Fiodor Liule prin înmânarea actelor Ninei Liule, or, aceștia sunt părți separate în dosar, fiecare cu drepturile și vocație succesorală personală și nu solidară, în situația în care pe linia masei succesoriale sunt conflicte interne. Iar, în dependență de acțiunile sau inacțiunile lor se poate majora sau micșora cota parte în activele sau pasivele moștenite.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă: cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că prin încheierea din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Nina Liule, Fiodor Liule, Diana Liule, în interesele proprii și în interesele minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici și a fost restituită cererea de apel și anexele din 02 mai 2019 împotriva hotărârii din 04 septembrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, ca fiind depusă tardiv (f.d. 68-74, volumul II).

La 25 octombrie 2019, încheierea din 22 octombrie 2019 a fost expediată la adresa electronică a avocatului Oleg Popovici (f.d. 75, volumul II).

Totodată, încheierea instanței de apel din 22 octombrie 2019, expediată în copie participanților la proces, inclusiv apelanților/recurenți conform scrisorii de însoțire (f.d. 77, volumul II), a fost recepționată de către Nina Liule și Fiodor Liule la 01 noiembrie 2019, conform avizului de recepție (f.d. 88, volumul II) și de către Diana Liule la 02 noiembrie 2019 (f.d. 85, volumul II).

La 28 octombrie 2019 Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, au declarat recurs nemotivat împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d. 82-84, volumul II).

Prin încheierea din 27 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost restituit recursul declarat de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și în interesele minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă - cererea de recurs nu corespunde prevederilor art.437 alin. (1).

La 28 noiembrie 2019, Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și în interesele minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, au declarat recurs motivat împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii de repunere în termen a apelului cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Bălți pentru judecarea apelului (f.d. 107-111, volumul II).

Prin încheierea din 15 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost restituit recursul declarat de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și în interesele minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, în conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă - cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

La 18 februarie 2020 Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, au declarat recurs împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care au solicitat repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii de repunere în termen a apelului cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Bălți pentru judecarea apelului (f.d. 145-150, volumul II).

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen

se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin prisma prevederilor legale citate, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

La caz, se reține că reprezentantul recurenților în cererea de recurs, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, a indicat drept motiv de omitere a termenului faptul că la 12 noiembrie 2019 a solicitat cancelariei Curții Supreme de Justiție primirea și înregistrarea recursului motivat, însă i s-a refuzat din motivul că dosarul nu a parvenit de la Curtea de Apel Bălți, totodată fiindu-i comunicat că va fi înștiințat despre data ședinței de examinare a recursului. Avocatul a susținut că, deoarece nu a primit nicio informație, la 28 noiembrie 2019 s-a prezentat în mod repetat la Curtea Supremă de Justiție pentru depunerea recursului motivat, unde a aflat că recursul deja a fost restituit la 27 noiembrie 2019, din motivul nedepunerii motivării recursului.

Instanța de recurs consideră că argumentele invocate de către reprezentantul recurenților nu pot constitui temei de repunere în termenul de declarare a recursului, deoarece acesta urma să depună diligența necesară și să se intereseze despre data ședinței de examinare a recursului, care se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție și poate fi accesată de către oricine.

Astfel, chiar și în situația în care avocatului i-ar fi fost refuzată înregistrarea recursului motivat din motivul neparvenirii dosarului de la Curtea de Apel Bălți, acesta urma să se intereseze la intervale de timp rezonabile despre data ședinței de judecată, accesând pagina web a instanței, or, avocatul Oleg Popovici s-ar fi prezentat la Curtea Supremă de Justiție la 12 noiembrie 2019, iar recursul a fost restituit prin încheierea din 27 noiembrie 2019, adică peste 15 zile.

Mai mult ca atât, se reține că în conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile împotriva încheierilor instanței de apel fără participarea părților și fără expedierea citațiilor/inștiințărilor despre data ședințelor de judecată, data și ora ședinței fiind publicate pe pagina web a instanței.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că cererea de repunere în termen este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Astfel, ținând cont de faptul că prezentul recurs a fost declarat la 18 februarie 2020, adică peste termenul de 15 zile prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, fără a indica vreun motiv justificativ și cu anexarea probelor concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, urmează a fi restituit ca fiind depus în afara termenului legal, instanța de recurs refuzând să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi

ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

Relevantă în acest sens este hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina, (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Totodată, subliniază Curtea Europeană a Drepturilor Omului că un motiv pentru reînnoirea termenului ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, această posibilitate nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, în lipsa temeiurilor de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respingere cererea de repunere în termenul de declarare a recursului și a restitui recursul declarat de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea depusă de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de Nina Liule, Fiodor Liule și Diana Liule, în interesele proprii și ale minorilor XXXXX, reprezentați de avocatul Oleg Popovici împotriva încheierii din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic